

Rapportering av växthusgasutsläpp orsakade av köpt elektricitet

En sammanfattning av växthusgasprotokollets (GHG Protocol) riktlinjer för tillämpningsområde nr. 2

För mer information: - se http://www.ghgprotocol.org/scope_2_guidance

- kontakta EKOenergi, info@ekoenergy.org

Sammanfattningen är gjord av EKOenergis sekretariat i januari 2015. Detta är en översättning. För originalversionen på engelska, se www.ekoenergy.org > ecolabel > other standards.

Introduktion

De flesta företagen är tvungna att köpa elektricitet producerad av andra. Hur ska företag ta i beaktning de koldioxidutsläpp som orsakas av denna elproduktion?

I november 2014 gav växthusgasprotokollet (Greenhouse Gas Protocol, GHG Protocol)¹ ut riktlinjer gällande detta. Dessa s.k. "Scope 2"-riktlinjer, eller riktlinjer för tillämpningsområde nr. 2 blev antagna efter fyra år av diskussioner och offentligt samråd. I denna sammanfattning följer en uppräknig av några av de viktigaste rekommendationerna som slagits fast i riktlinjerna.

Ett allmänt krav: "dubbelrapportering"

Riktlinjerna kräver att företag verksamma inom liberaliserade marknader (som t.ex. elmarknaden inom EU) ska rapportera två olika siffror:

1) Företag måste ge en **ortsbaserad siffra**. Denna siffra är baserad på växthusgasutsläpp orsakade av elproduktionen i det område där elkonsumtionen äger rum. I praktiken kommer det att vara enklast att räkna ut dessa siffror landsvis.

Den ortsbaserade siffran kan fås till exempel genom att multiplicera:

a) företagets elkonsumtion inom ett visst lands gränser (konsumtion uttryckt i kWh) med

b) de genomsnittliga växthusgasutsläppen per 1 kWh i landet i fråga. Information om de genomsnittliga växthusgasutsläppen för elektricitet som transporteras genom de nationella nätverken kan fås av nätverksoperatörerna eller hittas i det Internationella energirådets rapporter.

2) Företag verksamma inom liberaliserade marknader måste också uppge en **marknadsbaserad siffra**. För att beräkna denna siffra, måste företagen använda sig av de koldioxidutsläpp som orsakas av de energianordningar från vilka företagen får sin el. Elens ursprung måste bevisas genom så kallade "kontraktuella instrument som uppfyller krav på minimikvalité". Inom EU är ursprungsgarantier det enda sättet att bevisa ursprunget för el.

Ifall europeiska företag förbrukar el vars uppsprung inte garanteras genom en ursprungsgaranti, är de tvungna att beräkna sina marknadsbaserade utsläpp genom att använda sig av koldioxidutsläpp associerade med den så kallade "residualmixen" (se ordlista).

Företag fokuserar sällan enbart på utsläpp från tillämpningsområde 2, utan utgår ifrån sina "totala utsläpp". Ett företags totala utsläpp utgörs av summan av utsläpp i tillämpningsområde 1 (Scope 1) och 2. Företag kan välja mellan två alternativ för att ange sina totala utsläpp. Enligt det första alternativet kan företaget ange en siffra baserad på den ortsbaserade siffran i tillämpningsområde 2 och en siffra baserad på den marknadsbaserade siffran. Enligt det andra alternativet kan företaget välja att ange bara ett totalt utsläpp, varpå det också måste ange vilken metod, den orts- eller den marknadsbaserade, som har använts. Enligt riktlinjerna rekommenderas företagen att använda samma metod för uträkningen av de totala utsläppen, som den som används för att beräkna företagens målsättningar. Såsom förklarats i kapitlet om att sätta upp målsättningar, innebär detta att företag på

---

1 Alla de understrukna orden förklaras ytterligare i ordlistan i slutet av texten

liberaliserade marknader rekommenderas att använda sig av den marknadsbaserade metoden.

Utsläpp

I riktlinjerna definieras utsläpp som utsläpp orsakade i samband med energiproduktion. Hit hör varken nätförluster eller livscykelutsläpp.

Vid uträkning av den marknadsbaserade siffran är det energins ursprung som bestämmer hur mycket växthusgasutsläpp ett företag genererar. Ifall ett företag köper förnybar energi kan det således visa ett nollresultat ifråga om utsläpp. Det kan visserligen uppstå utsläppstillfall på basis av utvärderingen av hur elen förorenar efter produktionsstadiet, men detta är en skild utvärdering, baserad på tillämpningsområde 3.

OBS 1: det finns en särskild regel för energi producerad på biomassa. Metan- och lustgasutsläpp från användning av bioenergi hör till tillämpningsområde 2, medan koldioxidutsläppen hör utanför de olika tillämpningsområdena (det sistnämnda räknas separat från de olika tillämpningsområdena). För mer information, se kapitel 6.2 i Scope 2-riktlinjerna.

OBS 2: Också andra former av förnybar energi kan orsaka växthusgaser, fastän detta inte uttryckligen nämns i riktlinjerna. Som exempel kan nämnas att de flesta geotermiska kraftverk producerar avsevärda mängder växthusgaser och i vissa fall läcker vattenkraftsdammar metangas. Ifall sådana utsläpp förekommer, ska de räknas med i tillämpningsområde 2.

Vilken konsumtion ska ingå i bokföringen?

Tillämpningsområde 2 handlar om uppköp av el, värme eller kyla. Det rapporterade företaget kan välja att ange antingen uppköp för verksamhet det äger eller för verksamhet det kontrollerar. Kontroll kan definieras antingen i finansiella eller operationella termer. För mer information, se s. 17 i växthusgasprotokollets företagsstandard (www.ghgprotocol.org > Corporate Standard).

Uppställande av mål

Vid uppställande av mål ska företagen specificera den metod som används för beräkning av målsättningar, utvecklingens framskridande samt uträkning av basår. Enligt riktlinjerna rekommenderas företag aktiva på liberaliserade marknader att använda sig av den marknadsbaserade metoden. Se kapitel 9.3 i Scope 2-riktlinjerna.

Företag uppmanas att gå längre

Växthusgasprotokollet rekommenderar företag att gå längre än riktlinjerna i att sporra tillväxt i nya energiproduktionsanläggningar med låga koldioxidutsläpp. I kapitel 11.4 i Scope 2-riktlinjerna finns en uppräknning på exempel på hur detta kunde genomföras. Här ingår bland annat

- långfristiga energiavtal (PPAs) eller andra avtal med leverantörer av förnybar energi
- tilläggs-kriterier för köpt energi, som till exempel kriterier för produktionsanläggningens ålder eller produktionstypen. Fastän det inte uttryckligen nämns i riktlinjerna, kan ett företag använda sig av EKOenergi för att bevisa att den energi det förbrukar uppfyller tilläggs-kriterierna.
- se till att en del av priset (en s.k. grön premie) återinvesteras i ny produktionskapacitet. Här hänvisar riktlinjerna uttryckligen till EKOenergis Klimatfond.

Andra rapporteringsrekommendationer

Utöver detta rekommenderas företag att rapportera (Se kapitel 7.2 i Scope 2-riktlinjerna) :

- 1) sin årliga elkonsumention
- 2) relaterade metan- och lustgasutsläpp
- 3) köpta ursprungsgarantiernas huvudkaraktistika, såsom typ av grön energi eller ekomärkning
- 4) betydelsen av företagsköp i drivandet av nya projekt. Ifråga om det sistnämnda förtydligar riktlinjerna genom att stadga att "där det är relevant ska företag ange på vilket sätt de kontraktuella instrumenten som tillämpas inom den marknadsbaserade metoden (såsom ursprungsgarantier) reflekterar ett verkligt bidrag av företaget för förverkligandet av nya projekt med låga koldioxidutsläpp. Företag ska alltså rapportera hur och i vilken grad deras köp främjar utvecklandet av nya projekt för förnybar energi.

Enligt kapitel 7.2 i Scope 2-riktlinjerna kan EKOenergi räknas som en sådan rapporteringsrekomm-

mendation som nämns i punkt 3. Punkt 4 kan anses motsvaras av bidragen till EKOenergis Klimatfond (minst 10 eurocent per MWh). Ta kontakt med EKOenergis sekretariat för mer information.

www.ekoenergy.org/sv > om oss > contact us

ORDLISTA

Dubbelrapportering skyldigheten att ange två koldioxidsiffror. En baserad på de regionala eller nationella produktionsenheternas utsläpp och en baserad på elköparens egna elkontrakt.

EKOenergi det första och enda ekomärket för el som är giltigt i hela Europa. Se www.ekoenergy.org/sv.

Livscykelutsläpp alla utsläpp som orsakats under en produkts "livcykel". I livscykelutsläppen för till exempel vindkraft ingår bland annat utsläpp orsakade av tillverkandet av vindturbinen såväl som dess förstörande då den blivit obrukbar.

Residualmix avser den el i nätet som inte är avsedd för en specifik slutkonsument. Ifall en konsument köper el för vilken det inte finns någon ursprungsgaranti, köper konsumenten ur residualmixen. Residualmixen uträknas av samma statsenheter som utfärdar ursprungsgarantier.

Utsläpp i tillämpningsområde 1 växthusgasutsläpp som orsakas på det bokförande företags fastighet, eller av fordon som ägs av företaget.

Utsläpp i tillämpningsområde 2 växthusgasutsläpp som är relaterade till konsumtion av el, värme eller kyla som produceras av andra än det bokförande företaget, men som köps av detta.

Utsläpp i tillämpningsområde 3 till den sista kategorin hör alla indirekta utsläpp som uppstår som en följd av det bokförande företags aktiviteter, och som inte hör till kategori 2. Här ingår utsläpp både från upstream- och downstream-ändan av marknaden. Som upstream-utsläpp räknas bland annat utsläpp orsakade av produktionen av varor som ett företag behöver i sin egen produktionsprocedur. Som downstream-utsläpp räknas utsläpp orsakade av de produkter företaget har producerat. Om ett företag producerar TV-apparater, kommer dessa att dra energi så fort de är sålda. Då de nått slutet av sin förbrukningstid måste de nedmonteras och undanskaffas. Se www.ghgprotocol.org > Scope 3 Calculation Guidance.

Utsläppsredovisning mäter mängden växthusgasutsläpp hos ett visst företag

Ursprungsgaranti En ursprungsgaranti är som ett identitetsbevis för elektricitet. Det går inte att bestämma ursprunget på el då det väl tillförts i elnätet. Detta innebär att konsumenter inte kan bestämma exakt vilket elbolag eller vilken produktionsanläggning de får sin el från. Det är emellertid möjligt att bokföra hur mycket energi som tillförts elnätet, från vilken produktionskälla och vilket bolag den kommer, och vem som betalat för vad. I Europa fungerar bokförandet av el genom certifikat som kallas ursprungsgarantier. Staten ger en ursprungsgaranti per producerad MWh. Då en konsument köper en viss typs el måste motsvarande ursprungsgaranti elimineras.

Växthusgasutsläppsprotokollet Växthusgasutsläppsprotokollet, eller *the GHG Protocol*, är den mest använda internationella bokföringsmetoden för koldioxidutsläpp. Protokollet har uppstått i samarbete mellan *the World Resources Institute* och *the World Business Council for Sustainable Development*.